

جمعیت‌شناسی: اطلاعات مربوط به ویژگی‌های یک جمعیتی مانند سن، جنسیت و قومیت یک جامعه یا گروه.

پرهیز از آسیب‌رسانی: اصلی اساسی برای برنامه‌ریزی موفق که به جلوگیری از آسیب‌های ناخواسته به افراد شرکت‌کننده در برنامه اشاره دارد.

تسهیلگر: یک متخصص آموزش‌دیده یا داوطلب آموزش‌دیده که به طور مستقیم با نوجوانان کار می‌کند و فعالیت‌ها یا جلسات را تسهیل می‌نماید. اصطلاحات مشابه شامل معلمان، مربیان، گردانندگان یا الهام‌بخش‌ها می‌شود.

جنسیت: به نقش‌ها و هویت‌های اجتماعی دختران و پسران نوجوان اشاره دارد؛ نقش‌های جنسیتی در فرهنگ‌های مختلف متفاوت است، با گذر زمان تغییر می‌کنند و جنبه‌های روزمره زندگی را شکل می‌دهد.

برابری جنسیتی: به این معنی است که دختران و پسران نوجوان از حقوق، منابع، فرصت‌ها و حمایت‌های یکسانی برخوردار هستند.

فراگیری: مشارکت عادلانه و برابر همه‌ی نوجوانان در تمام بخش‌های زندگی، مانند مدرسه، جامعه، برنامه‌ها و خدمات، بدون در نظر گرفتن سن، جنسیت، قومیت، شرایط خانواده، فرهنگ، محل جغرافیایی، زبان، مذهب، توانایی جسمی یا وضعیت مالی.

مهارت‌های زندگی: توانایی‌هایی برای رفتار سازگاران و مثبت که به افراد کمک می‌کند تا با خواسته‌ها و چالش‌های زندگی روزمره کنار بیایند؛ این مهارت‌ها می‌توانند عمومی باشند (مانند برقراری ارتباط موثر یا تصمیم‌گیری) یا مربوط به موضوعاتی خاص مانند پیشگیری از ایدز، برقراری صلح، ارتقای سلامت و بهداشت یا محافظت و حمایت از کودکان باشند.

مشارکت: در چارچوب کیت نوجوانان، مشارکت به معنای دخالت آگاهانه و داوطلبانه نوجوانان در مسائل مربوط به آن‌هاست. این شامل فرصت‌هایی برای بیان دیدگاه‌ها، تأثیرگذاری در تصمیم‌گیری‌ها و ایجاد تغییرات است. حق مشارکت کودکان در کنوانسیون حقوق کودک نیز به رسمیت شناخته شده است.

برقراری صلح: مجموعه‌ای از اقدامات برای کاهش خطر بازگشت یا تشدید درگیری‌ها و پرداختن به علل و پیامدهای اختلافات.

این واژه‌نامه شامل تعاریف اصطلاحاتی است که در کیت نوجوان برای ابزار و نوآوری (Adolescent Kit) به کار رفته‌اند. کاربران می‌توانند این اصطلاحات را بر اساس نیازهای فرهنگی یا برای سازگاری بیشتر با نوجوانان تغییر دهند یا جایگزین کنند.

نوجوان: براساس کیت نوجوان، نوجوان به فردی بین ۱۰ تا ۱۸ سال گفته می‌شود. معمولاً سنین ۱۰ تا ۱۴ سال به‌عنوان اوایل نوجوانی و ۱۵ تا ۱۸ سال به‌عنوان اواخر نوجوانی در نظر گرفته می‌شوند.

نوجوانان دارای معلولیت: در کیت نوجوان، نوجوانان دارای معلولیت افرادی هستند که دارای اختلالات جسمی (مانند استفاده از ویلچر)؛ ذهنی (مانند افسردگی بالینی)؛ ذهنی، یادگیری یا حسی (مانند ناشنوایی، نابینایی) هستند.

پرهون (پرهون نوجوانان): به گروهی از نوجوانان که برای یادگیری، تمرین مهارت‌ها، اجتماعی شدن، بیان و ابزار خود، تشکیل گروه، تیم‌سازی و انجام فعالیت‌های اجتماعی دور هم جمع می‌شوند.

فرایندهای شناختی: فرایندهای ذهنی مانند فکرکردن، تخیل، ادراک، حافظه، تصمیم‌گیری، استدلال و حل مسئله.

جامعه: جامعه به گروهی از افراد گفته می‌شود که براساس عواملی همچون جغرافیا، زبان، ارزش‌ها یا علایق، هویت مشترکی دارند. در چارچوب کیت نوجوان، جامعه معمولاً به منطقه‌ای اشاره دارد که نوجوانان در آن زندگی می‌کنند و سایر افرادی که در همان مناطق سکونت دارند. جامعه می‌تواند شامل کمپ‌های پناهندگان، سکونت‌گاه‌های دائمی، محله‌ها، روستاها، شهرک‌ها یا شهرها باشد.

تشویق و مشارکت اجتماعی در جامعه: فعالیت‌هایی که اعضای جامعه را به شرکت در جنبه‌های مختلف یک برنامه تشویق می‌کند؛ مانند جلسات با رهبران محلی، رویدادهای بزرگ اجتماعی یا تشکیل گروه‌هایی با موضوعات خاص.

شایستگی‌ها: دانش، نگرش‌ها و مهارت‌هایی که برای رفاه و رشد سالم نوجوانان، به‌ویژه کسانی که در شرایط بحران و درگیری قرار گرفته‌اند، ضروری است.

غلبه و کنار آمدن: فرایند سازگاری و تطبیق با شرایط جدید در زندگی، مانند مدیریت موقعیت‌های دشوار، تلاش برای حل مشکلات، تلاش برای به حداقل رساندن یا کاهش استرس یا درگیری.

ذینفع: به فرد، گروه، سازمان یا سیستمی که در یک برنامه، ابتکار یا جامعه تاثیرگذار بوده یا از آن تاثیر می‌پذیرد.

کمیته‌ی راهبری: گروهی متشکل از افرادی که مسئولیت نظارت و تصمیم‌گیری درباره برنامه یا مداخله‌ای که از کیت نوجوانان استفاده می‌کند، بر عهده دارند. این کمیته ممکن است شامل نمایندگانی از یونیسف، شرکای اجرایی، مقامات دولتی محلی یا ملی، والدین و نوجوانان باشد.

پایداری: توانایی ادامه و حفظ یک برنامه یا مداخله در بلندمدت. در این زمینه، مداخلات انجام‌شده با استفاده از کیت نوجوان، با مشارکت فعال نوجوانان و جامعه طراحی و اجرا می‌شود، که این مشارکت حس مالکیت را تقویت کرده و احتمال پایداری برنامه را افزایش می‌دهد.

آسیب‌پذیری: طیف گسترده‌ای از عواملی که ممکن است توانایی نوجوانان برای مقابله با چالش‌ها یا مشکلات را کاهش دهد. این عوامل شامل فقر، معلولیت‌های جسمی یا روانی، فقدان شبکه‌های اجتماعی، نبود حمایت خانواده، سن و جنسیت می‌شوند. نوجوانان آسیب‌پذیر ممکن است شامل نوجوانان بی‌سرپرست یا جدا شده از خانواده، نوجوانان در موسسات، نوجوانان دارای معلولیت یا نیازهای ویژه، نوجوانان حاشیه‌نشین، نوجوانان ثبت‌نام‌نشده در محیط‌های بحرانی، نوجوانان باردار یا مادر و دختران و پسرانی که در خانواده‌های تحت سرپرستی نوجوان زندگی می‌کنند.

فاز (مرحله در تشکیل پرهون‌ها): مجموعه‌ای از جلسات منظم و مرتبط که هدف، نتیجه یا موضوعی خاص را دنبال می‌کند.

برنامه یا مداخله: اصطلاحی برای اشاره به هر نوع برنامه رسمی یا غیررسمی، طرح یا ابتکاری که از ابزارها، فعالیت‌ها و اصول کیت نوجوانان استفاده می‌کند.

هماهنگ‌کننده‌ی برنامه: فردی که نقش کلیدی در طراحی، مدیریت یا اداره‌ی برنامه‌ها یا مداخلات مرتبط با کیت نوجوانان دارد. این اصطلاح شامل مدیران برنامه، مسئولین اجرایی، متخصصان فنی یا کارکنان دیگر در یونیسف و سازمان‌های همکار می‌شود.

روانی‌اجتماعی: به ارتباط بین افکار، عواطف، رفتارها و دنیای اجتماعی فرد اشاره دارد؛ شامل روابط با خانواده، دوستان، جامعه، سنت‌های فرهنگی و شرایط اقتصادی-اجتماعی.

حمایت روانی‌اجتماعی: اقداماتی که هم نیازهای روان‌شناختی و هم نیازهای اجتماعی نوجوانان را برآورده می‌کند و رفاه آن‌ها را ارتقا می‌دهد. این حمایت‌ها می‌توانند از سوی خانواده، دوستان، معلمان و جامعه ارائه شوند یا شامل خدمات تخصصی روان‌شناختی و اجتماعی باشند.

سلامت روانی‌اجتماعی: وضعیتی مثبت است که در آن فرد به دلیل برآورده شدن نیازهای روان‌شناختی و اجتماعی خود به شکوفایی می‌رسد؛ یکی از پایه‌های سلامت روانی‌اجتماعی، دسترسی به نیازهای اساسی مانند غذا، سرپناه، معیشت، مراقبت‌های بهداشتی و خدمات آموزشی است، همراه با احساس امنیتی که از زندگی در محیطی امن و حمایتی حاصل می‌شود.

مسیرهای ارجاع: افراد یا نهادهایی که در صورت نیاز، خدمات یا حمایت‌های تخصصی لازم را برای پاسخگویی به نیازهای نوجوانان ارائه می‌دهند.

تاب‌آوری: اساس کیت نوجوان، تاب‌آوری به توانایی نوجوانان برای واکنش مثبت یا سازگاری با تجربیات دشوار و چالش‌برانگیز اشاره دارد؛ همچنین به توانایی آن‌ها برای بازگشت به حالت اولیه یا بهبود شرایط پس از مشکلات اشاره دارد.

جلسه: به زمانی گفته می‌شود که در آن نوجوانان، با حمایت یک تسهیلگر، به انجام فعالیت‌های فردی یا گروهی می‌پردازند؛ مدت زمان هر جلسه معمولاً بین یک تا دو ساعت است.